

ANALIZA FINANSIJSKE MOĆI

Analiza finansijske moći predstavlja utvrđivanje pokrića raznih fiksnih obaveza. Ova analiza obuhvata:

1. Pokrivenost troškova kamata;
2. Pokrivenost fiksnih zaduženja;
3. Pokrivenost preferencijalne dividende.

1. Pokrivenost troškova kamata, odnosno troškova finansiranja se izračunava na sledeći način:

$$\frac{\text{Poslovni dobitak}}{\text{Troškovi kamata}}$$

Ovaj odnos pokazuje koliko je puta poslovni dobitak veći od troškova kamata i što je ovaj odnos viši to je pokrivenost kamata a time i finansijska moć veća i obrnuto.

$$\text{Pokrivenost troškova kamata}_{TG} = 2.079.093/68.297 = 30,44$$

$$\text{Pokrivenost troškova kamata}_{PG} = 1.695.642/80.267 = 21,13$$

Odgovor: Posmatrano preduzeće ima pokrivenost troškova kamata 30,44 puta tekuće godine odnosno 21,13 puta prethodne godine, što ukazuje na izuzetnu finansijsku moć posmatranog preduzeća.

2. Pokrivenost fiksnih zaduženja se izračunava na sledeći način:

$$\frac{\text{Poslovni dobitak} + \text{troškovi zakupa}}{\text{Troškovi kamata} + \text{dospela glavnica dugoročnog duga} + \text{troškovi zakupa}}$$

Ovaj odnos pokazuje koliko je puta poslovni dobitak uvećan za troškove zakupa veći od fiksnog zaduženja. Ako je pokrivenost fiksnih zaduženja 1 ili veći od 1, veća je i pokrivenost fiksnih zaduženja, a time i finansijska moć za isplatu fiksnih obaveza.

3. Pokrivenost preferencijalne dividende se izračunava na sledeći način:

$$\frac{\text{Poslovni dobitak}}{\text{Preferencijalna dividenda} * (1 / (1 - \text{poreska stopa na finansijski rezultat izražena decimalnim brojem}))}$$

ANALIZA RENTABILNOSTI

Rentabilnost ukupnog kapitala

U okviru rentabilnosti ukupnog kapitala razlikujemo:

1. **Rentabilnost ukupnog kapitala** se može izračunati putem:

$$\text{a) Stopa bruto prinosa na uk. kapital} = \frac{\text{Poslovni dobitak} * 100}{\frac{\text{Aktiva po bilansu otvaranja} + \text{Aktiva po zaključnom bilansu}}{2}}$$

ili

$$\text{Stopa bruto prinosa na ukupan kapital} = \frac{\text{Poslovni dobitak} * 100}{\text{Prosečan ukupan kapital}}$$

U konkretnom primeru:

Stopa bruto prinosa na ukupan kapital T_G =

$$2.079.093 * 100 / ((11.137.172 + 11.429.657) / 2) = 18,43\%$$

Stopa bruto prinosa na ukupan kapital P_G =

$$1.695.642 * 100 / ((9.567.620 + 11.137.172) / 2) = 16,38\%$$

Odgovor: Stopa bruto prinosa na ukupan kapital posmatranog preduzeća je porasla u tekućoj godini (18,43%) u odnosu na prethodnu godinu (16,38%). Zaključujemo da u tekućoj godini postoji veći stepen oplodnje uloženog kapitala.

$$\text{b) Stopa neto prinosa na uk. kapital} = \frac{(\text{Neto dobitak} + \text{troškovi kamata}) * 100}{\frac{\text{Aktiva po bilansu otvaranja} + \text{Aktiva po zaključnom bilansu}}{2}}$$

ili

$$\text{Stopa neto prinosa na uk. kapital} = \frac{(\text{Neto dobitak} + \text{troškovi kamata}) * 100}{\text{Prosečan ukupan kapital}}$$

U konkretnom primeru:

Stopa neto prinosa na ukupan kapital T_G =

$$(1.566.746 + 68.297) * 100 / ((11.137.172 + 11.429.657) / 2) = 14,49\%$$

Stopa neto prinosa na ukupan kapital P_G =

$$(1.336.941 + 80.267) * 100 / ((9.567.620 + 11.137.172) / 2) = 13,69\%$$

Odgovor: Stopa neto prinosa na ukupan kapital (stopa neto prinosa na ukupno uložena sredstva - ROA) posmatranog preduzeća je porasla u tekućoj godini (14,49%) u odnosu na prethodnu godinu (13,69%). Zaključujemo da postoji veći stepen oplodnje uložениh sredstava u tekućoj godini u odnosu na prethodnu godinu.

2. Rentabilnost investiranog kapitala. Investirani kapital je jednak sopstvenom kapitalu uvećanom za dugoročne obaveze. Pri tome, rentabilnost investiranog kapitala se meri stopom neto prinosa na investirani kapital, koja se dobija iz odnosa neto dobitka uvećanog za troškove kamate i prosečnog investiranog kapitala. Drugim rečima, izračunava se na sledeći način:

$$\frac{(Neto\ dobitak + troškovi\ kamata) * 100}{\frac{Sopstveni\ kapital\ i\ dugoročni\ dugovi\ po\ bilansu\ otvaranja + Sopstveni\ kapital\ i\ dugoročni\ dugovi\ po\ zaključnom\ bilansu}{2}}$$

U konkretnom primeru:

Stopa neto prinosa na investirani kapital $TG =$

$$(1.566.746 + 68.297) * 100 / (8.460.261 + 725.048 + 8.775.008 + 858.775) / 2 = 17,38\%$$

Stopa neto prinosa na investirani kapital $PG =$

$$(1.336.941 + 80.267) * 100 / ((6.481.137 + 723.195 + 8.460.261 + 725.048) / 2) = 17,29\%$$

Odgovor: Stopa neto prinosa na ukupno investirani kapital posmatranog preduzeća je porasla u tekućoj godini (17,38%) u odnosu na prethodnu godinu (17,29%).

Rentabilnost sopstvenog kapitala

U okviru rentabilnosti sopstvenog kapitala razlikujemo:

1. Rentabilnost ukupnog sopstvenog kapitala (ROE) – se meri stopom rentabilnosti sopstvenog kapitala (stopom rentabilnosti ukupnog sopstvenog kapitala) koja se dobija iz odnosa neto dobitka i prosečnog sopstvenog kapitala. Drugim rečima, izračunava se na sledeći način:

$$\frac{(Neto\ dobitak) * 100}{\frac{Sopstveni\ kapital\ po\ bilansu\ otvaranja + Sopstveni\ kapital\ po\ zaključnom\ bilansu}{2}}$$

U konkretnom primeru:

Stopa neto prinosa na sopstveni kapital $TG =$

$$1.566.746 * 100 / (8.460.261 + 8.775.008) / 2 = 18,18\%$$

Stopa neto prinosa na sopstveni kapital $PG =$

$$1.336.941 * 100 / (6.481.137 + 8.460.261) / 2 = 17,90\%$$

Odgovor: Stopa neto prinosa na sopstveni kapital posmatranog preduzeća je porasla u tekućoj godini (18,18%) u odnosu na prethodnu godinu (17,90%).

2. Rentabilnost akcionarskog kapitala – se meri na dva načina:

a) Stopa neto prinosa na akcionarski kapital:

$$\frac{\text{Neto dobitak} * 100}{\frac{\text{Akcijski kapital po bilansu otvaranja} + \text{Akcijski kapital po bilansu zatvaranja}}{2}}$$

U konkretnom primeru:

Stopa neto prinosa na akcionarski kapital $T_G =$

$$1.566.746 * 100 / (1.394.722 + 1.285.543) / 2 = 116,91\%$$

Stopa neto prinosa na akcionarski kapital $P_G =$

$$1.336.941 * 100 / (1.394.722 + 1.394.722) / 2 = 95,86\%$$

Odgovor: Stopa neto prinosa na akcionarski kapital posmatranog preduzeća je porasla u tekućoj godini (116,91%) u odnosu na prethodnu godinu (95,86%).

b) Apsolutni iznos neto dobitka po jednoj akciji:

$$\frac{\text{Neto dobitak}}{\text{Prosečan broj prodatih nepovučениh akcija}}$$

U okviru rentabilnosti sopstvenog kapitala koriste se i sledeći odnosi:

$$\frac{\text{Tržišna cena jedne akcije}}{\text{Neto dobitak po akciji}}$$

$$\frac{\text{Dividenda po jednoj akciji}}{\text{Nominalna vrednost jedne akcije}}$$

$$\frac{\text{Dividenda po jednoj akciji}}{\text{Tržišna vrednost jedne akcije}}$$